

Valfrihet är inte frihet!

På vårens sista fullmäktige (17/6) hade jag ett replikskifte med Kristina Bendz (M) om en V-motion. Bendz framhöll att det var trevligt med en ideologisk debatt för en gångs skull och avslutade med några ord om Ms ideologi. Hon sa: "Vi tror på valfrihet, vi tror att individen kan välja, vi tror inte på monopol, det ska finnas en mångfald". På ledarsidan i YA skriver Birgersson (9/7) och Joakim Broman (24/7) om valfrihet. Det tycks vara viktigt med valfrihet.

Jag håller med Bendz om att ideologiska debatter är viktiga. De handlar om vilken sorts samhälle vi vill leva i. Det är stora skiljelinjer mellan M och V det vet vi sedan tidigare.

Valfrihet har blivit ett argument från de borgerliga för att försvara avregleringarna av samhällsdrivna verksamheter. Det som de facto händer är att valfriheten kommer på bekostnad av likvärdighet och rättvisa. De borgerliga betraktar valfrihet som synonym till frihet, men orden har inte samma betydelse.

Valfrihet privatiserar och individualiserar, som om samhället bara består av individer. Valfrihet tar inte hänsyn till andras frihet, rättvisa eller likvärdighet. Men ett samhälle är så mycket mer än de individer som lever i det. Friheten ska inte vara avhängig ekonomi, den som behöver mer ska också få mer!

Vi har idag förstått att den övervägande delen av privata verksamheter, och då särskilt de som ägs av riskkapitalbolag, på olika sätt väljer vinst på bekostnad av kvalitet. Skolor i aktiebolagsform utgör en fara för frihet och likvärdighet.

Om en friskola som Nordic International School (NIS) etablerar sig i Ystad, vilket just nu är en möjlighet och ett hot, innebär det att den kommunala skolbudgeten får försämrade ekonomi. Om tre elever i varje klass på en skola väljer att byta till NIS, så försvinner skolpengen för dessa elever från den kommunala skolan. Men den kommunala skolans kostnader minskar inte, för alla kostnader kvarstår. Klassen finns kvar och behöver sina lärare. Det innebär i sin tur att skolan ifråga får ett sparbetting, vilket kommer att drabba skolan i form av färre personal eller annat. Så valfriheten för några få drabbar kvaliteten för de många på en skola.

Likartade resonemang kan föras gällande vård och omsorg. Det är välfärden som drabbas värst av den så kallade "valfriheten"! Om vi eftersträvar likvärdighet inom vård, skola och omsorg måste dessa verksamheter drivas i offentlig regi. Men även utanför välfärden är valfriheten en illusion, men det får jag återkomma till.

Personligen eftersträvar jag friheten att slippa välja!

Göran Brante
Vänsterpartist Ystad